EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.11.21.
COM(2024) 542 final

2024/0300 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Lett Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés alkalmazásának kiterjesztésére történő felhatalmazásáról szóló 2009/1008/EU végrehajtási határozat módosításáról

INDOKOLÁS

A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK irányelv (a továbbiakban: a héairányelv[1]) 395. cikkének (1) bekezdése értelmében a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – bármelyik tagállamot egyhangúlag felhatalmazhatja arra, hogy az irányelvben foglaltaktól eltérő különös intézkedéseket alkalmazzon a hozzáadottérték-adó beszedésének egyszerűsítésére vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére.

A Lett Köztársaság (a továbbiakban: Lettország) 2024. április 29-én kelt és a Bizottságnál 2024. május 2-án iktatott levelében felhatalmazást kért arra, hogy továbbra is alkalmazhasson egy olyan intézkedést, amely eltér a héairányelvnek a héa megfizetésére kötelezett személyt meghatározó 193. cikkétől. Ugyanebben a levélben Lettország egy, az intézkedés alkalmazásáról szóló jelentést is megküldött.

A Bizottság 2024. július 4-én kelt levelében további információkat kért, amelyekre Lettország a Bizottságnál 2024. augusztus 12-én iktatott levelében válaszolt.

A héairányelv 395. cikke (2) bekezdésének megfelelően a Bizottság 2024. szeptember 3-án kelt levelében tájékoztatta a többi tagállamot, 2024. szeptember 4-én kelt levelében pedig Olaszországot Lettország kérelméről. 2024. szeptember 5-én kelt levelében a Bizottság arról értesítette Lettországot, hogy a kérelem elbírálásához szükséges minden információ a rendelkezésére áll.

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Általános szabályként a héairányelv 193. cikke értelmében a héa megfizetéséért a termékértékesítést vagy szolgáltatásnyújtást végző adóalany felelős.

A héairányelv 395. cikke alapján a tagállamok a Tanács felhatalmazásával bevezethetnek az említett irányelv rendelkezéseitől eltérő intézkedéseket az adóbeszedés egyszerűsítésére, vagy egyes adócsalások és -kikerülések megelőzésére.

Lettország 2024. április 29-én kérelmezte, hogy továbbra is fordított adózási mechanizmust alkalmazhasson a faügyletekre, azaz az a személy legyen kötelezett a héafizetésre, akinek részére az érintett termékeket értékesítették, illetve az érintett szolgáltatásokat nyújtották.

A Lettországra vonatkozó eltérő intézkedést eredetileg a 2006/42/EK tanácsi határozat[2] engedélyezte 2009. december 31-ig, majd a 2009/1008/EU tanácsi végrehajtási határozat[3] 2012. december 31-ig. Az eltérés alkalmazására vonatkozó engedélyt ezt követően a 2013/55/EU tanácsi végrehajtási határozat[4] 2015. december 31-ig, az (EU) 2015/2396 tanácsi végrehajtási határozat[5] 2018. december 31-ig, az (EU) 2018/2006[6] tanácsi végrehajtási

---

1 HL L 347., 2006.12.11., 1. o.
2 HL L 25., 2006.1.28., 31. o.
3 HL L 347., 2009.12.24., 30. o.
4 HL L 22., 2013.1.25., 16. o.
5 HL L 332., 2015.12.18., 142. o.
6 HL L 322., 2018.12.18., 20. o.

határozat 2021. december 31-ig, valamint az (EU) 2022/81 tanácsi végrehajtási határozat[7] 2024. december 31-ig meghosszabbította.

Lettország szerint a fapiac, amely a gazdaságának egyik legfontosabb ágazata, különösen érzékeny a héacsalásra, mivel nagyszámú helyi kisvállalkozás és egyéni beszállító uralja, és nagyon nehéz nyomon követni az anyagok mozgatását és a kapcsolódó ügyleteket. Előfordulhat, hogy az ebben az ágazatban tevékenységet folytató vállalkozások nem képesek teljesíteni a nyilvántartási kötelezettségeket, ami be nem jelentett faértékesítési ügyleteket eredményezhet. Jelentős tehát annak a kockázata, hogy bizonyos szereplők kijátszanak a héa megfizetését. A piac és a részt vevő vállalkozások jellege alkalmat teremtett a héacsalásra, amit a lett adóhatóságok nehezen tudtak ellenőrizni. Az ilyen visszaélések elleni küzdelem érdekében bevezették a fordított adózási mechanizmust a faügyletekre, ami nagyon hatékonynak bizonyult, és az ágazatban jelentős mértékben csökkentette a csalásokat.

Ezen túlmenően a szóban forgó különös intézkedés nem gyakorol negatív hatást a végső fogyasztói szinten beszedett héabevételek teljes összegére, ezért Lettország szerint nem érinti hátrányosan az Unió héaalapú saját forrásait.

Az eltérések engedélyezése általában korlátozott időtartamra szól annak érdekében, hogy fel lehessen mérni a különös intézkedés megfelelőségét és eredményességét, valamint hogy kellő idő álljon a tagállamok rendelkezésére az anyagok mozgatásának, a héa megfizetésének, valamint az adott probléma kezeléséért felelős adóalanyok megfelelőségének nyomon követését célzó más, nemzeti szintű hagyományos intézkedések az eltérő intézkedés lejártáig történő bevezetésére, melynek következtében az eltérés meghosszabbítása végül feleslegessé válik. A fordított adózás alkalmazását lehetővé tévő eltérés csak kivételesen, a csalások által érintett meghatározott területeken, végső eszközként engedélyezhető.

Lettország az intézkedés 2027. december 31-ig történő meghosszabbítását kérelmezte. Lettország elkötelezett amellett, hogy különböző intézkedéseket alkalmazzon az ágazatban elkövetett héacsalások kezelésére. A tervek szerint kötelezővé tennék a nem készpénzes fizetést, valamint egy olyan konkrét nyomonkövetési eszközt vezetnének be, amely elősegíti a tranzakciók és a termelési folyamatok hatékonyabb ellenőrzését; továbbá a nemzeti hatóságok 2026-ig elektronikus számlázási követelményt terveznek bevezetni a Lett Köztársaságban bejegyzett vállalkozások számára a B2B ügyletekre vonatkozóan. Figyelemmel a változatlan jogi és ténybeli helyzetre, a Bizottság az eltérő intézkedés meghosszabbítását javasolja, amely lehetővé teszi Lettország számára, hogy azt 2026. december 31-ig továbbra is alkalmazza. Lettországnak még ezen eltérés lejárta előtt módjában áll az anyagok mozgatásának, a héa megfizetésének és az adóalanyok megfelelőségének nyomon követését célzó egyéb hagyományos intézkedések nemzeti szinten történő végrehajtása, hogy ezáltal támogassa a fakitermelési ágazatban elkövetett héacsalások elleni küzdelmet és azok megelőzését.

- **Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel**

A héairányelv 193. cikkétől való hasonló eltérésekre más tagállamok (Portugália[8], Románia[9] és Litvánia[10]) is engedélyt kaptak.

---

[7] HL L 13., 2022.1.20., 49. o.

A javasolt intézkedés tehát összhangban áll a héairányelv meglévő rendelkezéseivel.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A héairányelv 395. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Tekintettel a héairányelv azon rendelkezésére, amelyre a javaslat épül, a szubszidiaritás elve nem alkalmazandó.

- **Arányosság**

A határozat egy tagállam számára annak saját kérelme alapján megadott engedélyre vonatkozik, kötelezettséget tehát nem keletkeztet.

Az eltérés korlátozott alkalmazási területére tekintettel a különös intézkedés arányban áll a kitűzött céllal.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Javasolt eszköz: tanácsi végrehajtási határozat.

A héairányelv 395. cikke szerint a héára vonatkozó közös rendelkezésekről kizárólag abban az esetben lehet eltérni, ha arra a Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag felhatalmazást ad. Ezenfelül azért a tanácsi végrehajtási határozat a legmegfelelőbb eszköz, mert az egy-egy tagállamnak is címezhető.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A javaslat Lettország kérelmén alapul, és kizárólag ezt a tagállamot érinti.

- **Hatásvizsgálat**

A javasolt tanácsi végrehajtási határozat felhatalmazza Lettországot, hogy a faügyletekre továbbra is fordított adózási mechanizmust alkalmazzon. Az eredeti eltérés alapjául szolgáló helyzet továbbra is fennáll. Lettország állítása szerint annak ellenére, hogy a fordított adózás

---

[8] A Tanács (EU) 2019/1592 végrehajtási határozata (2019. szeptember 24.) Portugáliának a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedés bevezetésére történő felhatalmazásáról (HL L 248., 2019.9.27., 67. o.).

[9] A Tanács (EU) 2019/1593 végrehajtási határozata (2019. szeptember 24.) a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő különös intézkedés alkalmazása folytatásának Románia részére történő engedélyezéséről szóló 2013/676/EU végrehajtási határozat módosításáról (HL L 248., 2019.9.27., 69. o.).

[10] A Tanács (EU) 2018/1920 végrehajtási határozata (2018. december 4.) a Litván Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés alkalmazásának kiterjesztésére történő felhatalmazásáról szóló 2010/99/EU végrehajtási határozat módosításáról (HL L 311., 2018.12.7., 34. o.).

bevezetése óta csökkent a faipari piacon előforduló héacsalások száma, a kockázat továbbra is fennáll.

Erre az intézkedésre eredetileg a 2003. évi csatlakozási okmány[11] adott felhatalmazást VIII. melléklete 7. fejezetének (1) b) pontjában, valamint a 2006/42/EK határozat[12] az akkor hatályos 77/388/EGK irányelv (hatodik irányelv) alapján. Idővel azonban a faipari ágazatban előforduló csalás átterjedt a héára vonatkozó fordított adózási eljárás hatályán kívül eső kapcsolódó ügyletekre, például a fa melléktermékekkel kapcsolatos ügyletekre. Ennek megfelelően a héára vonatkozó fordított adózási eljárás alkalmazásának hatálya a csalási lehetőségének csökkentése érdekében tovább bővült. Ezen túlmenően 2020. január 1-jétől kezdődően a fa átvevőjének a kapott árukért és a szolgáltatást igénybe vevőnek a nyújtott szolgáltatásokért készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel kell fizetnie. E módosítások célja a fizetési követelmények egységesítése minden olyan esetben, amelyben fordított adózási eljárás alkalmazandó, és ezáltal a héacsalás elleni küzdelmet célzó intézkedés hatékonyságának javítása.

Lettország állítása szerint a faipari ágazatban előforduló csalások elleni küzdelemhez szükséges az eltérő intézkedés meghosszabbítása.

Az erdészeti ágazat Lettország gazdaságának egyik sarokköve. 2022-ben a faipari ágazatban tevékenykedő kereskedők bejelentett nettó árbevétele az éves beszámolóban bejelentett teljes nettó árbevétel 7,4 %-át tette ki, azaz 6,3 milliárd EUR-t. Az erdészeti ágazat exportértéke 2023-ban mintegy 2,3 milliárd EUR volt, ami az ország teljes exportjának 12,4 %-a, míg az ágazatban foglalkoztatottak száma 2022-ben 41 400 volt, ami a nemzetgazdaságban foglalkoztatottak 4,8 %-ának felel meg.

A lett faipari piacon túlnyomórészt kis- és középméretű kereskedőkből és egyéni szolgáltatókból áll (az ágazatban működő vállalkozások összességének több mint 90 %-a), amelyek fát vásárolnak vagy értékesítenek, valamint kapcsolódó szolgáltatásokat nyújtanak vagy vesznek igénybe.

2024 elején a faipari ágazatban az adóalanyok száma 11 713 volt. Lettország szerint 2023-ban további 13 063 természetes személy kereskedett a faipari ágazatban, összesen 219 millió EUR bevétellel.

A szóban forgó intézkedés meghosszabbítása nem gyakorol negatív hatást a végső fogyasztói szinten beszedett héabevétel teljes összegére, ezért nem érinti hátrányosan az Unió héaalapú saját forrásait.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat nincs hatással az uniós költségvetésre.

---

[11] HL L 236., 2003.9.23., 33. o.

[12] HL L 25., 2006.1.28., 31. o.

5. EGYÉB ELEMEK

A javaslat időben korlátozott.

2024/0300 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS VÉGREHAJTÁSI HATÁROZATA

a Lett Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés alkalmazásának kiterjesztésére történő felhatalmazásáról szóló 2009/1008/EU végrehajtási határozat módosításáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelvre[1] és különösen annak 395. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

(1) A 2006/42/EK tanácsi határozat[2] 2009. december 31-ig felhatalmazta Lettországot arra, hogy a 77/388/EGK tanácsi irányelv[3] 21. cikke (1) bekezdésének a) pontjától eltérő különös intézkedést alkalmazzon, és a faügyletek vagy a kapcsolódó szolgáltatások esetében az áru átvevőjét vagy a szolgáltatás címzettjét jelölje meg a hozzáadottérték-adó (héa) megfizetésére kötelezett személyként. A Tanács a 2009/1008/EU tanácsi végrehajtási határozattal[4] a 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérve felhatalmazta Lettországot arra, hogy 2012. december 31-ig a faügyleteket illetően továbbra is az áru átvevőjét vagy a szolgáltatás címzettjét jelölje meg a héa megfizetésére kötelezett személyként (a továbbiakban: a különös intézkedés). A 2009/1008/EU végrehajtási határozat legutóbbi módosítását követően az említett engedély 2024. december 31-én lejár.

(2) Lettország a Bizottságnál 2024. május 2-án iktatott levélben felhatalmazást kért a különös intézkedés további alkalmazására. A levéllel együtt Lettország egy, a különös intézkedés alkalmazásáról szóló jelentést is benyújtott.

(3) A 2006/112/EK irányelv 395. cikke (2) bekezdésének második albekezdésével összhangban a Bizottság a többi tagállamot 2024. szeptember 3-án kelt levelében,

---

1 HL L 347., 2006.12.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/112/oj.

2 A Tanács 2006/42/EK határozata (2006. január 24.) a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról szóló 77/388/EGK hatodik tanácsi irányelv 21. cikkétől eltérő intézkedés alkalmazása kiterjesztésének Lettország részére történő engedélyezéséről (HL L 25., 2006.1.28., 31. o., ELI:. http://data.europa.eu/eli/dec/2006/42(1)/oj).

3 A Tanács 77/388/EGK hatodik irányelve (1977. május 17.) a tagállamok forgalmi adóra vonatkozó jogszabályainak összehangolásáról – közös hozzáadottértékadó-rendszer: egységes adóalap-megállapítás (HL L 145., 1977.6.13., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1977/388/oj).

4 A Tanács 2009/1008/EU végrehajtási határozata (2009. december 7.) a Lett Köztársaságnak a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló 2006/112/EK irányelv 193. cikkétől eltérő intézkedés alkalmazásának kiterjesztésére történő felhatalmazásáról (HL L 347., 2009.12.24., 30. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2009/1008/oj).

Olaszországot pedig 2024. szeptember 4-én kelt levelében tájékoztatta Lettország kérelméről. 2024. szeptember 5-én kelt levelében a Bizottság arról értesítette Lettországot, hogy a kérelem elbírálásához szükséges minden információ a rendelkezésére áll.

(4) Lettország szerint a faipari piac, amely a gazdaságának egyik legfontosabb ágazata, különösen érzékeny a héacsalásra, mivel nagyszámú helyi kisvállalkozás és egyéni beszállító uralja. A piac és a részt vevő vállalkozások jellege alkalmat teremtett a héacsalásra, amit a lett adóhatóságok nehezen tudtak ellenőrizni. Az ilyen visszaélések elleni küzdelem érdekében a lett hatóságok bevezették a héára vonatkozó fordított adózási mechanizmust a faügyletekre, ami a Lettország által benyújtott jelentés alapján nagyon hatékonynak bizonyult, és jelentős mértékben csökkentette a csalásokat az adott piacon.

(5) Az eltérések engedélyezése általában korlátozott időtartamra szól annak érdekében, hogy fel lehessen mérni a különös intézkedés megfelelőségét és eredményességét. Az eltérések kellő időt biztosítanak a tagállamoknak más, az anyagok mozgatásának, a héa megfizetésének, valamint az adott probléma kezeléséért felelős adóalanyok megfelelőségének nyomon követését célzó, nemzeti szintű hagyományos intézkedéseknek az eltérő intézkedés lejártáig történő bevezetésére, melynek következtében az eltérés meghosszabbítása végül feleslegessé válik. A fordított adózás alkalmazását lehetővé tévő eltérés csak kivételesen, a csalások által érintett meghatározott területeken, végső eszközként engedélyezhető.

(6) Lettország elkötelezett amellett, hogy különböző intézkedéseket alkalmazzon az ágazatban elkövetett héacsalások kezelésére. Kötelezővé kívánja tenni a nem készpénzes fizetést, valamint egy olyan konkrét nyomonkövetési eszközt kíván bevezetni, amely elősegíti a tranzakciók és a termelési folyamatok hatékonyabb ellenőrzését. Ezen túlmenően a nemzeti hatóságok 2026-ig a Lettországban bejegyzett vállalkozások számára elektronikus számlázási követelményt terveznek bevezetni a B2B ügyletekre vonatkozóan.

(7) Ezért Lettországnak várhatóan még az e határozat szerinti különleges intézkedés lejárta előtt módjában áll más hagyományos intézkedéseket végrehajtani a faipari piacon elkövetett héacsalások elleni küzdelemre és azok megelőzésére irányulóan, annak érdekében, hogy ne legyen szükség a különleges intézkedés újabb meghosszabbítására.

(8) Következésképpen a különös intézkedés alkalmazását kizárólag 2026. december 31-ig indokolt engedélyezni Lettország számára.

(9) A különös intézkedés nem lesz kedvezőtlen hatással az Unió héából származó saját forrásaira.

(10) A 2009/1008/EU végrehajtási határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A 2009/1008/EU végrehajtási határozat 2. cikkének helyébe a következő szöveg lép:

„2. cikk

Ezt a határozatot 2026. december 31-ig kell alkalmazni.”

2. cikk

Ennek a határozatnak a Lett Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök